

Sygn. akt IV CSK 259/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku M.P.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej
z siedzibą w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 29 sierpnia 2016 r., którym została ustanowiona opisana służebność przesyłu obciążająca działkę, stanowiącą własność wnioskodawcy, na rzecz P. S.A. w K. za wynagrodzeniem w wysokości 56 825,22 zł.

Uczestnik w skardze kasacyjnej powołał podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego połączył z koniecznością udzielenia odpowiedzi na

trzy pytania: czy dopuszczalne jest ustalenie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, które zostało ustalone niezgodnie z przepisami art. 156 ust. 4 w związku z art. 156 ust. 3 u.g.n., bez aktualizacji operatu szacunkowego po upływie roku od opracowania go; czy legitymowanie się przez przedsiębiorstwo przesyłowe decyzjami administracyjnymi uzyskanymi w toku procesu budowlanego, w tym decyzji o pozwoleniu na budowę linii elektroenergetycznej na prywatnych nieruchomościach, powinno skutkować zakwalifikowaniem posiadania nieruchomości przez przedsiębiorstwo przesyłowe w zakresie służebności przesyłu, jako wykonywanego w dobrej wierze bez badania konkretnych okoliczności sprawy; czy wykonywanie uprawnień wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz.U. Nr 28, poz. 256 ze zm.) prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w dobrej wierze, czy też powinno prowadzić do przyjęcia, że Spółka uzyskała tytuł prawny do korzystania z nieruchomości ex lege, na podstawie przepisów tej ustawy.

Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje, w ocenie skarżącego, naruszenie art. 7 k.c. przez błędne przyjęcie, że doszło do skutecznego wzruszenia domniemania prawnego dobrej wiary uczestnika i jej poprzedników prawnych, jako posiadaczy służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Naruszenie art. 172 k.c. polegało na błędnym przyjęciu, że uczestnik jest posiadaczem służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w złej wierze, co było wynikiem nieprawidłowej subsumpcji stanu faktycznego do przepisu art. 172 k.c. i uznania, że nie upłynął jeszcze termin uprawniający do nabycia służebności przez zasiedzenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymagania określa art. 398⁴ k.p.c., wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Przedstawienie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. obliguje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia odrębnej, pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl.). Wymaga to przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne, lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Nie zostało wykazane, że podniesione przez skarżącego kwestie budzą poważne wątpliwości i decydują o istotności - w przyjętym rozumieniu - przedstawionego zagadnienia prawnego. Opinia rzeczoznawcy majątkowego opracowana na zlecenie Sądu celem ustalenia wysokości wynagrodzenia za obciążenie nieruchomości wnioskodawcy służebnością na rzecz uczestnika stanowiła dowód w sprawie. Kwestia aktualności jej ustaleń podlegała ocenie uczestników postępowania i Sądu, w tym także co do potrzeby jej aktualizacji. Przepisy art. 156 ust. 3 i 4 u.g.n. mają w postępowaniu cywilnym odpowiednie jedynie zastosowanie. Nie było podstaw do uznania, że było obowiązkiem Sądu

przeprowadzenie procedury aktualizacyjnej. Problematyka tego dotycząca nie stanowi rzeczywistego, nowego i nierozwiązanego dotychczas zagadnienia. O korzystaniu z nieruchomości stanowiącej własność innej osoby w dobrej lub złej wierze decyduje uprawnienie do określonej aktywności i usprawiedliwione okolicznościami przekonanie, że takie uprawnienie jej przysługuje. Nie należą do nich jedynie decyzje zezwalające na wykonanie konkretnych działań na nieruchomości innej osoby. Problem działania w dobrej wierze i korzystania z cudzej nieruchomości był przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, które doprowadziły do ugruntowanego już stanowiska w tej kwestii. Odwołanie się skarżącego do ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli pomija uregulowania ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, która obowiązywała w czasie zajmowania nieruchomości wnioskodawcy. Nałożenie na właściciela obowiązków określonych w art. 4 ust. 1 u.p.e.w.o. nie wiązało się z nabyciem przez przedsiębiorcę uprawnień do nieruchomości. Żadne z przedstawionych zagadnień w rzeczywistości nie było zagadnieniem prawnym w przyjętym rozumieniu.

Powołanie się na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga wykazania, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji. Przedstawione w celu uzasadnienia tej przesłanki wywody nie zawierają - w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia - przekonujących argumentów, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, uzasadniającym oczywistą zasadność skargi w wyżej przedstawionym rozumieniu. Na tego rodzaju wadliwość nie wskazuje teza o naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 7 i 172 k.c. Podane przez skarżącego argumenty nie dają podstaw do uznania, że doszło do oczywistego i rażącego naruszenia tych uregulowań.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

aj